

• хід «міркувань системи» відображається автоматично при виведенні висновків, в результаті чого відпадає потреба у створенні механізму пояснень отриманого результату.

Література

1. *Гаврилова Т. А., Хорошевский В. Ф.* Базы знаний интеллектуальных систем. — СПб.: Питер. 2001. — 384 с.
2. *Галузинський Г. П.* Концепція побудови продукційних експертних систем на основі табличної моделі поля знань // вестник Херсонського державного технічного університета № 2(18) — 2003 г., С. 6—21.
3. *Галузинський Г. П.* Технологія розробки експертних систем у табличному середовищі // Моделювання та інформаційні системи в економіці. Вил. 69. — К.: КНЕУ, 2003, — С. 118—129.

М. В. Головка, канд. пед. наук,
доцент кафедри педагогіки та психології
С. Г. Головка, канд. істор. наук,
доцент кафедри теорії
та історії держави і права НАУ

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОЦІНЮВАННІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Сучасні технології навчання орієнтуються на широке використання нових інформаційних технологій, здатних не лише швидко збирати, накопичувати, передавати, обробляти дані, а й генерувати нові знання та реалізовувати освітні функції в інтерактивному режимі. Засобом навчання та інструментом здобування нового знання при цьому є комп'ютерна техніка. Особливе місце належить високоінтелектуальним системам, що ґрунтуються на знаннях: експертні системи; інтелектуальні інформаційно-пошукові системи; розрахунково-логічні системи; навчальні системи; інтелектуальні системи проектування наукових досліджень.

Одними з найбільш перспективних є інтегровані навчальні системи, використання яких дозволяє успішно вирішувати одну з важливих педагогічних проблем — забезпечення індивідуалізації та диференціації навчання.

Сучасні технології навчання, зокрема модульно-рейтингова, потребують такої організації оцінювання, яке здійснюється в кожний визначений період навчального процесу з метою його корекції. Виникає потреба в таких контролюючих системах, які здатні

не лише фіксувати та інтерпретувати результати контролю, а й здійснювати аналіз, перетворюючи процес оцінювання знань учнів та студентів в активну діяльність, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та ефективному виявленню прогалин у навчальному процесі. Реалізувати цю вимогу допоможуть інтерактивні експертно-контролюючі системи, які є динамічною складовою електронних навчальних систем.

Сьогодні з метою контролю використовують комп'ютерне тестування. Для створення тестових завдань еталонного характеру використовуються конструктори тестів, що дають можливість вчителю чи викладачу наповнювати готову оболонку власними завданнями та задавати рівні, враховуючи вагу питань та коефіцієнти складності. Такий спосіб комп'ютерного контролю є на сьогодні найбільш поширеним (хоча й не завжди досить ефективним), і буде використовуватися до розробки простих у використанні та доступних викладачам і вчителям особистісно-орієнтованих контролюючих систем.

Для організації комп'ютерного контролю (так само, як і для функціонування комп'ютерних навчальних систем) важливе значення має педагогічно обґрунтована організація діалогу між учнем (студентом) та ЕОМ. Поширеним при організації контролю є фактичний стиль діалогу, при якому система враховує лише правильність (неправильність) вибору відповіді.. Проте він не дає можливості виявляти чинники, які її зумовили. Для активізації інтелектуальної діяльності діалог доповнюють методичними рекомендаціями. Вони носять досить загальний характер, оскільки на цьому рівні не враховується зміст помилок.

Найбільш оптимальним є педагогічний діалог. Його реалізація передбачає, що можливість системи «розуміти» відповіді учня, інтерпретувати їх із позицій діяльності учня чи студента, не лише фіксує труднощі, що виникли в процесі роботи з системою, а й установлює їх причини.¹

Такий напрямок удосконалення контрольно-оцінювальної діяльності у загальноосвітній та вищій школі активно розвивається і зумовлено це деякими важливими чинниками. Зокрема, забезпеченням високої об'єктивності реалізації оцінювання, стандартизацією вимог та умов його реалізації, мінімальними витратами часу на контроль, обробку та інтерпретацію отриманих результатів з метою удосконалення методики навчання.

¹ *Машицц Е. И.* Психолого-педагогические проблемы компьютерного обучения. — М.: Педагогика, 1988. — 120 с.